

Rapport från

Nordiskt nätverksmöte

på Clarion Hotel Gillet, Uppsala, den 6 september 2007

Bakgrund och syfte

De nordiska språknämnderna samarbetar på flera områden. Nätverket ordnar varje år minst ett gemensamt möte där anställda och andra representanter från alla nordiska språknämnder och språkråd deltar. På dessa möten får deltagarna tillfälle att orientera sig i vad som har hänt inom språkvården runt om i Norden under det senaste året, ta del av framställningar om intressanta gemensamma ämnen, vilka sedan diskuteras gemensamt. Nätverkets verksamhet bekostas av Nordens språkråd.

Mötet i Uppsala den 6 september samlade ett 40-tal deltagare och var årets andra nätverksmöte. Det första, som var ett mer praktiskt inriktat arbetsmöte, ägde rum 23–24 april i Stockholm. Första delen av nätverksmötet den 6 september ägnades åt uppföljning av två teman från arbetsmötet 23–24 april, dvs. *språkdatabaser* och *språkrådgivning*, andra delen åt *Språk i Norden, samnordiskt EU-projekt, nämndernas tidskrifter och verksamhetsrapportering*.

Språkdatabaser

Passet omfattade två delar: *tekniska lösningar* och *innehåll och struktur*.

Diskussionen om gemensamma databaslösningar inriktades särskilt på tre frågor: kodningssystem, tekniska lösningar och behov av gemensamma lösningar. Det konstaterades att de nordiska språknämnderna för att kunna utbyta data på ett smidigt sätt behöver enas kring en gemensam begreppsapparat som kan användas för att koda språkliga data. Som utgångspunkt finns en taxonomi som tagits fram av Dansk Sprognævn. Det konstaterades också att det behövs en utredning om vilka tekniska lösningar som står till buds och vilka standarder det är angeläget att ansluta sig till. Dessutom bör det undersökas hur långtgående behoven av gemensamma lösningar är på de olika nämnderna.

Nätverksmötet *beslutade* därför att medel ska sökas från Nordens språkråd för att utreda hur nämndernas databaser kan harmonieras med varandra och anpassas till internationella standarder så att det smidigt går att utväxla material mellan nämnderna och göra det tillgängligt för framtida forskning. Utredningsarbetet omfattar uppskattningsvis 4–6 månaders heltidsarbete delat på två personer med ansvar för innehåll respektive teknik. Arbetsgruppen för språkvård och språkteknologi i Norden ansvarar för ansökan och leder arbetet i samarbete med berörda personer från de olika språknämnderna.

Språkrådgivning

När det gäller språkrådgivningen fortsattes och breddades diskussionen från mötet i april 2007. I inledningen lyftes fram frågor som om det är rimligt med de resurser som nu läggs ut, om ca 25 % av arbetstiden går åt till språkrådgivningen, att informera en person i taget.

Eftersom språknämnderna har kommit till olika slutsatser (bilaga 3), kunde det vara intressant att ta reda på om de t.ex. har olika slags ambitioner när de svarar. Borde därför en större, djupare undersökning genomföras med gemensam nordisk struktur och med mera kvalitativa än kvantitativa faktorer? I Danmark är en undersökning gjord och i Finland kommer en undersökning genomföras i höst.

Viktiga frågor att tänka på: Vad behöver vi en undersökning till? Vad finns det för hinder för vårt arbete? Antalet frågor tenderar i vissa länder att sjunka lite medan flera får svar på webben. Vilka är kvar? På vilket sätt blir arbetet bättre efter en undersökning? Vill vi ha fler eller färre frågor till rådgivningen?

Expertis bör anlitas vid en enkätundersökning. Det förslogs att ett uppdrag att se på den danska och den finska undersökningen ges till en medarbetare, kanske i Sverige eller i Norge.

Bestämdes att frågan ska tas upp på mötet om ett år och att deltagarna ska bekanta sig med den gamla undersökningen och de nya danska och finska undersökningarna. För att bedöma utvecklingen sedan den förra undersökningen är det bra att ha samma kategorier av frågor men gärna fler.

Efnil

Deltagarna fick information om Europeiska samarbetsorganisationen för nationella språkinstitutioner, Efnil, och konferensen i Riga som kommer att äga rum i november 2007 med nationell och europeisk språkpolitik som tema. Andra viktiga frågor är vilket språk eller vilka språkkombinationer som ska talas vid mötena. Det finns inget språksekretariat, men Nederländerna har tills vidare åtagit sig att hålla i administrationen. Inom de nordiska språksekretariaten finns det behov av information om vad som händer i de övriga europeiska länderna.

Tidskrifterna

Sekretariaten hade i förväg svarat på en enkät med frågor om respektive nämnds tidskrift (bilaga 3). Diskussionen, vars syfte var att få vägledning och finna en bra strategi, handlade bl.a. om syftet, utvecklingsmöjligheter, behovet av tidskrifter på huvudspråket respektive minoritetsspråk, avgift, webbtidskrift och meddelandebland och samarbete.

De flesta nämnderna var relativt nöjda med sin tidskriftsutgivning. I de flesta nordiska länderna finns både språkspalter i tidningarna och språkprogram i radio och på tv. På sina håll har även bloggportaler för allmänheten börjat skapas. Vad som saknas är en plattform för språkpolitisk opinionsbildning. Olle Josephsson väckte tanken om en gemensam nordisk tidskrift för forskning om språkvård och språkpolitik, vilket deltagarna ansåg vara spännande och värd att sträva efter.

Bestämdes att fortsätta diskussionen om en nordisk tidskrift om språknormering m.m. på nästa nätverksmöte i Danmark 2008.

Språk i Norden

Språk i Norden 2007 presenterades.

Konstaterades att det är önskvärt att artiklar från gamla upplagor läggs ut på nätverkets webbsidor. Målgruppen och inriktningen diskuterades. Ska skriften vara avsedd för ”oss och våra

likar” eller ska den riktas till en bredare publik? I nuvarande form är den ingen vetenskaplig årsbok. Vad beträffar innehållet föreslogs att även andra artiklar än föredragen från Språkmötet ska utges, gärna med anknytning till det aktuella årets tema. Artiklar om normeringsproblem och ett debattforum föreslogs.

Samnordiskt projekt om EU-språk

Ett eventuellt samnordiskt projekt om EU-språk som Aino Piehl tog initiativ till vid klarspråkmötet i Gilleleje 15–17 november 2006 diskuterades. Medel kan sökas via programmet Europe for Citizens 2007–2013 (närmare uppgifter finns på http://ec.europa.eu/citizenship/guide_en.html). Resultaten av genomfört projekt ska vara till nytta för medborgarna. Om intresse finns, skulle insats 2 (Aktivt samhälle i Europa), åtgärd 3 enligt uppgift kunna vara aktuell för ett gemensamt nordiskt projekt. Förslag på tema: Hur mottas informationen från EU av medborgarna? En del av deltagarna tyckte att det är en bra idé, men frågan om det om det är en uppgift för språknämnderna väcktes också. Är det inte EU självt som ska undersöka sådant?

Bestämdes att klarspråksmedarbetarna vid respektive språknämnd ska korrespondera om ämnet inför Klarspråkmötet 2008.

Verksamhetsrapportering

Språknämnderna har inför nätverksmötet uppmanats att lämna in en kortfattad skriftlig rapport om sin verksamhet (bilaga 4). Detta förfarande är önskvärt även i fortsättningen, eftersom det har flera fördelar jämfört med muntliga rapporteringar: deltagarna kan förbereda sig i förväg, språkliga misstag kan undvikas, tid sparas och rapporterna kan arkiveras och finns därmed tillgängliga vid behov även senare. Vid mötet behövs således tid bara för eventuella frågor och tillägg.

Nästa nätverksmöte Nätverksmötet 2008 kommer att äga rum i samband med språkmötet i Danmark. Eventuellt kommer ytterligare ett möte anordnas våren 2008. Som tema för ett sådant möte föreslogs språknämndernas och nätverkets webbplatser samt mediestrategi. Hur ska man bygga upp dem? Hur når man ut? Vad söker folk? Mötet skulle kunna riktas särskilt till webbredaktörerna. Det är för närvarande oklart var och när medel kan sökas.

Bestämdes att initiativ till eventuellt möte i vår ska tas av Språkrådet i Sverige, som även ska undersöka när ansökan om medel ska göras.

Hannele Ennab
nordisk nätverkssekreterare

Bilaga 1 Dagordning och deltagarförteckning
Bilaga 2 Sammanställning, språkdata-baser och rådgivning
Bilaga 3 Sammanställning, svaren på tidskriftsenkäten
Bilaga 4 Nämndernas verksamhetsrapporter